

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:
ТОЛОК
Ігор

ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України, генерал-майор

Заступник голови:
РИБКА
Євгеній

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор, полковник служби цивільного захисту

**Члени
оргкомітету:**
БЛИК
Сергій

завідувач кафедри металевих і дерев'яних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор технічних наук, професор

БОГУРСЬКИЙ
Юрій

начальник Управління освіти, науки та спорту Державної служби України з надзвичайних ситуацій, полковник служби цивільного захисту

ГОЛОДНОВ
Олександр

професор кафедри комп'ютерних технологій будівництва Державного університету «Київський авіаційний інститут», доктор технічних наук, професор

ГРЕЦЬКИЙ
Денис

декан факультету технологій, будівництва та раціонального природокористування Черкаського державного технологічного університету, кандидат технічних наук, доцент

ДЖУЛАЙ
Олександр

перший проректор з навчальної роботи Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

КОЛЄНОВ
Олександр

начальник навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, полковник служби цивільного захисту

КЕРДИВАР
Валентин

начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), майор служби цивільного захисту

КОРНІЄНКО
Максим
МЕЛЬНИК
Валентин

проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції
начальник навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

ПЕТРУК
Василь

директор Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, Заслужений природоохоронець України

СИМАХОВА
Анастасія

голова Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, доктор економічних наук, професор

СУР'ЯНІНОВ Микола	завідувач кафедри будівельної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор технічних наук, професор
ТАРАСОВ Сергій	начальник навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, підполковник служби цивільного захисту
ЮРЧЕНКО Валентина	професор кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, доктор технічних наук, професор
ЯВОРСЬКА Олена	директор навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор технічних наук, професор
CHEN Jenq-Renn	Doctor of Philosophy Professor National Kaohsiung University of Science and Technology (Taiwan)
REICH Wolfgang	Karl-Heinz Director of the Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (Czech Republic)
ROTHBACHER Dieter	Managing Director CBRN Protection GmbH (Austria)
TEЛАК Oksana	University Professor, Head of the Department of State Sciences and Security, Faculty of Civil Safety, The Fire University, DSc, (Poland)
ZOLTÁN Rajnai	Dean of the Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Óbuda University, DSc, Professor (Hungary)

**Відповідальний
секретар:**

МЕЛЕЖИК Роман	науковий співробітник Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), підполковник служби цивільного захисту
------------------	---

Шановні колеги!

Від імені колективу Національного університету цивільного захисту України вітаю учасників Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту», яка традиційно щороку проводиться в нашому закладі вищої освіти.

Цей науковий форум – це відповідь викликам сьогодення, а його аспекти, які будуть обговорені

під час роботи конференції – актуальні, пріоритетні та значущі.

Роки незламного опору українського народу військовій агресії РФ сформували новий досвід для наших рятувальних підрозділів. Наші герої-рятувальники сьогодні працюють у таких реаліях, де спектр надзвичайних ситуацій постійно розширюється, а кожна операція з порятунку вимагає не лише фаховості, а й надзвичайної мужності під загрозою повторних ударів. Складність завдань, що постають перед ДСНС, диктує необхідність оперативного впровадження передових наукових розробок безпосередньо у практичну діяльність підрозділів.

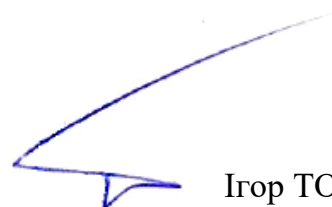
Приємно бачити учасників нашої конференції, наших колег, однодумців – молодих науковців із Федеративної Республіки Німеччина, Республіки Польща, Литовської Республіки, Чеської Республіки та Нігерії. Жвавий інтерес до сучасних проблем цивільного захисту свідчить про нагальність і актуальність питань, які планується обговорити й вирішити під час роботи наукової платформи. Сьогодні безпековий простір вже не має кордонів, а консолідація зусиль у сфері цивільного захисту є ключовою умовою для забезпечення сталого розвитку кожної держави.

Впевнений, що ця конференція надасть можливість продемонструвати власний потенціал як досвідченим науковцям, так і тим, хто лише розпочинає свій шлях у науці. Конференція покликана стати вагомим внеском у поєднання наукової та практичної складових діяльності служби порятунку, а також створити сприятливі умови для презентації інноваційних підходів до запобігання та реагування на надзвичайні ситуації.

Бажаю всім учасникам Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених творчої наснаги та подальших успіхів у науковій та професійній діяльності.

Слава Україні! Разом до Перемоги!

Ректор Національного університету
цивільного захисту України,
кандидат педагогічних наук, доцент,
лауреат Державної премії України в галузі освіти,
Заслужений працівник освіти України,
генерал-майор

Igor TOLOK

ОСОБЛИВОСТІ ПОРЯДКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЗМІНИ ЧЕРГОВИХ КАРАУЛІВ У ПІДРОЗДІЛАХ ДСНС УКРАЇНИ, ЯКІ ДИСЛОКУЮТЬСЯ НА ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЯХ

Литвин М.В., студентка, ЛДУ БЖД
НК – Лин А.С., к.т.н., ЛДУ БЖД

В умовах збройної агресії рф проти України підрозділи ДСНС України виконують завдання за призначенням у надзвичайно складній оперативній обстановці. Особливої актуальності набуває питання організації внутрішньої та караульної служби у підрозділах, які дислокуються у прифронтових територіях, де зберігається постійна загроза ракетних та артилерійських обстрілів, застосування безпілотних літальних апаратів та диверсійних дій противника [1].

Відповідно до вимог, зміна чергових караулів проводиться у встановлений розпорядком дня час та включає перевірку наявності особового складу, його готовності до несення служби, захисного одягу та спорядження, пожежно-рятувальної техніки, пожежно-технічного оснащення та засобів зв'язку тощо [2].

У підрозділах, що дислокуються у прифронтових територіях, зазначений порядок набуває специфічних особливостей, обумовлених вимогами, який визначає особливості виконання завдань за призначенням під час збройної агресії рф а саме: у підрозділах, що дислокуються на прифронтових територіях, доцільно організувати чергування вахтовим методом, що дозволяє виключити одночасне перебування кожного дня в підрозділі значної кількості особового складу під час зміни чергування та зменшити загрозу потрапляння під обстріли на шляху руху до підрозділу особового складу, який заступає на чергування, та особового складу після чергування на шляху руху до місць проживання.

Режим чергування в пожежно-рятувальних підрозділах встановлюється територіальним органом ДСНС, виходячи з оперативної обстановки в місцях дислокації підрозділів. Рекомендується встановити режим чергування для караулів (змін) – 2 доби чергування через 6 діб відпочинку.

Психологічна готовність особового складу є важливим елементом організації служби в прифронтових умовах та потребує злагодженої роботи керівного складу, що в свою чергу підвищує морально-вольові та психологічні якості кожного пожежно-рятувальника індивідуально. Таким чином, належна організація збору та прямування чергового караулу на зміну і її повернення після зміни чергових караулів на безпечну територію базується від оперативної ситуації на лінії фронту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рекомендації про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії : наказ ДСНС України від 02.04.2024 № 375.

2. Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту : наказ МВС України від 10 лют. 2022 р. № 116. URL: zakon.rada.gov.ua

Беляєв Д.Ю., Черниш Р.А. Способи підвищення ефективності дій аварійно-рятувальних формувань.....	121
Бобух Д.О., Борисова Л.В. Ключові управлінські завдання на етапах реагування на радіаційну аварію.....	122
Гопак Є.М., Федоренко Д.С. Сценарні моделі застосування та режимні характеристики багатомодульного тренажера.....	123
Дохойн А.О., Григор'ян М.Б. Інтеграція безпілотних та роботизованих комплексів в автоматизовані системи управління цивільного захисту.....	124
Кметь С.А. Організація управління діяльністю оперативно-рятувальних підрозділів на державному кордоні.....	125
Ковалевич Д.О., Григор'ян М.Б. Роль роботизованих систем у системі управління силами і засобами під час ліквідації надзвичайних ситуацій.....	126
Компан В.В., Федоренко Д.С. Аналіз сучасних підходів до тренажерної підготовки у професійній освіті рятувальників.....	127
Кравцов О.Т., Змага М.І. Гейміфікація як інструмент підвищення ефективності тактичної підготовки особового складу ДСНС України.....	128
Кравченко Є.С., Змага М.І. Тактична навчальна гра «Виклик шлях відважних» як ефективний інструмент у системі службової підготовки.....	129
Литвин М.В., Лин А.С. Особливості порядку організації проведення зміни чергових караулів у підрозділах ДСНС України, які дислокуються на прифронтових територіях.....	130
Микитенко Р.В., Черниш Р.А. Особливості порядку організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах.....	131
Палієнко Р.А., Губенко А.О. Підвищення ефективності діяльності піротехнічних підрозділів ДСНС України шляхом використання інформаційних ресурсів системи IMSMA Core.....	132
Пархоменко В.-П.О., Пархоменко Р.В. Гейміфікація у системі службової підготовки пожежних-рятувальників.....	133
Пахарчук М.В., Ємельяненко С.О. Особливості функціонування кризового центру з реагування на НС.....	134
Савенко Є.Є., Вавренюк С.А. Особливості моделювання процесів ліквідації наслідків аварій.....	135
Stelmashova P., Ryzhchenko O. Civil protection in the sphere of activity of the State Emergency Service of Ukraine.....	136
Стельмашова П.І., Подлесна В.І. Цивільний захист у воєнний час: виклики та значення.....	137
Сунко Д.В., Михайловська Ю.В. Ефективність ДСНС: ресурсний аспект.....	138
Tanasiichuk U., Timchenko O., Savchenko O. How EU financial risks affect logistics in Ukraine: an analysis of the war period and recovery prospects.....	139
Ткачук А.О., Бриковський А.Г. Взаємодія підрозділів ДПСУ та ДСНС України при ліквідації наслідків ворожих обстрілів у прикордонній смузі.....	140